

BOZSAKY Dávid

A mi Őzikénk

A Jóisten is ember, ő is vétkezik néha. Legurít egy kannás fröccsöt a torkán, ha megszomjazik. Nos, pont így gurította le hozzánk Őz Zsoltot a miskolci gyorsal a Tiszai pályaudvarra. Mi a büfében várjuk a haverokkal. Rendel, farkasszemet néz a félig töltött mozsárágyúval, majd megszólal: „Még szerencse, hogy Párizs ilyen közel van Csepelhez.” Jót hahotázunk. Pálinkaparázstól égő szemű költők bandája, olcsó kiskocsmák, az első magyarországi magánegyetem – azt hiszem, ezért jött a mi gonzónk, Őz a Szinva parti Párizsba.

De hisz nem is Őz volt ő, sokkal inkább egy megtébolyult vaddisznó. Nem, nem a kvintesszenciától búzló footballhuligán varacskos. Sokkal inkább a keleti ember hedonista disznaja, aki a vidámságot, bő jókedvet hozza el. Aki nem aggódik a holnapon, hanem átgázolva mindenben az élet élvezetére tanítja a „bölcseket”. Őz dundi arca, a Vidámpark óriáskereke mindig nevetett.

De hisz nem is Őz volt, sokkal inkább tépett szőrű kese ordas a farkasfalka élén, amikor megalakult a Bruthalia Alkotókör. Üldözőbe vette önnönmagát, a törékeny pettyes hátú Bambut. Azt a jámbor jószágot, aki a színpadon volt. Igen, a színpadon és írásaiban önmaga tudott lenni, az ártatlan, őszinte és mindig jóindulatú Őzike. De 2013. október 3-án lecsapott rá a ragadozó fenevad, fogait alaposan megforgatta benne, és az óriáskerék keringése összeomlott.

A Bruthalia Alkotókör saját áldozatának tekinti Őz Zsoltot.

ZEMLÉNYI
Attila

A nememberi
ember
balladája

Volt ez a haverom, a Feri, tudod,
hogyishíjákmá', na mongyadmá',
Tudod, *nahogyafaszba'*? A Szegedi Feri!
Mindenre azt mondta, hogy nememberi.
Hallod, bármire, bármikor, hogy nememberi.
Már óvodában együtt spanoltunk,
kisautó volt, én meg gomba.
Mondta, van olyan dömpere,
meglátom holnap, hogy nememberi.
Ó, a tamperei, bekamuzta csak,
nem volt, hallod, dömpere, csak
a balhész apjának annyi pere, hogy nememberi.
A suliban is behúzták mindenbe,
azt állandóan bevette, hogy
meri vagy nem meri?
Savazták, ekézték: *Nem mered, Feri, beszari Feri!*
Merte a Feri, merte a Feri,
összes örültségét merte a Feri.
Épült a panel: *Leugrasz, Feri,*
a vizes homokba, a másodikról, Jó Zsuzsi előtt
leugrasz, Feri, faszari Feri?
Eltört a lába, el mind a kettő,
de úgy, öcsém, hogy az nememberi.
Sok hónap gipszágy, ráírtuk:
meteor Feri, billencses Feri.
Húzta a lábát, hogy nememberi.
Csövesek lettünk, majd később punkok,
ebbe is kissé beljebb ment Feri.
Rasztafasza Feri, tarhálós Feri,
sántán pogózó, tarajos Feri.
Koncerten jött a fekete Teri,
hattal smárt Aurórán, úgy, hogy nememberi.
Köztük volt Feri, ragasztós Feri,
belezúgott – úgy, hogy nememberi.
Teréz anya lett a fekete Teri,
olyan gyorsan, hogy az nememberi.
Teréz apa lett *Nememberi* Feri,
Barátom – mondta –, ez nememberi.
Közösen laktak évekig együtt:
anyós, após, kutya, ők meg a kicsi Feri.
Veszek fel frankot – mondta a frankót,
mert ez így tovább már nememberi.
Újságkihordó, kőműves Feri,
devizahiteles munkanélküli.
Nememberi erőforrásaid elfogytak, Feri!
Jött még rá egy nem túl jó emeri,
mindegy volt már, meri vagy nem meri.
Ahogy ezt írom, *máresikiskint,*
kicsit sír az ég is, szól a rimemberi.
Érted szól bátyja, Nememberi Feri.

BÉKI István

E1

Hét keszkenőbe földet gyűjtök.

A családi ház udvarából,
a hegyről,
a hidegen folyó patak medréből,

földet a közfürdő dohos pincéjéből,

a templom kertjéből,
az iskola szú rágta padlásáról,
a temető mezsgyéjéből.

Parázsban krumpli, hamuban pogácsa.

Tarisznyámat a csillagok közé vetem.

Öltöző

Amikor az épp levetett zakóm zsebeiben
kutatok ceruzavégeket, villamosjegyeket,
elvékonyodott cetliket, széthullott
öngyújtókat, beszáradt szőlőzsírokat,

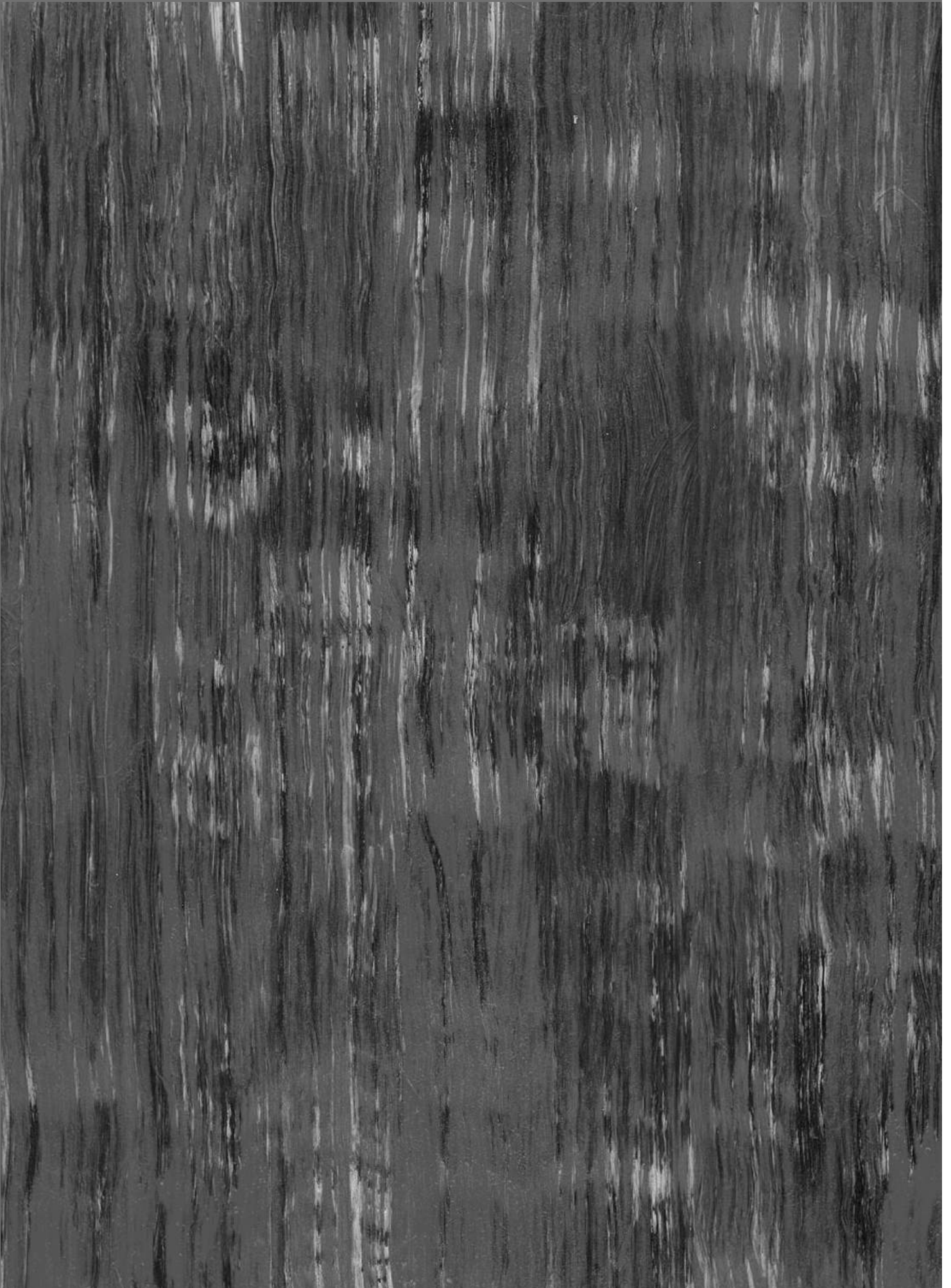
hegyezőket, karcos napszemüveget,
rúncos gesztenyéket, hosszú és rövid,
gyúrt rizspapírokat, acetonszagú
parafadugókat, idegen lakáskulcsokat,

apró telefonregisztert, ismeretlen eredetű
sztánoldarabkát, dohányt, cigarettafiltert,
tollkupakot, szétcincált névjegykartyát,
lányomtól kapott csíkos kavicsot,

hogy az épp magamra húzott zsebeibe
átköltöztessen, mindig úgy érzem,
egy halott ruhájának kihűlt odúiban
neszez sovány, cementszínű kézfejem.

DUKAY NAGY Ádám

MÁLIK Roland

Züm-züm dal

Elfelejtettem,
mit mondtál nekem,
ne haragudj érte.
Valami halk zümmögés
bújt belém, jár bennem,
nincsen sose vége.

Jövendő nyári ég
forogat ma könnyű
szenvedést;
megmenekülsz,
kislány, bocsáss meg,
és engem sem bánt majd
semmi sem,
s te sem,
istenem, de szép.

Gondod volt rám,
gondod jó volt,
s a kimondatlan,
hogypárorgott,
most távoli nevetés
sír mindenünnen,
csak ezt hallom,
Istenem, de szép.

Ha ez ilyen,
egyszer majd
mindent elfelejtenék.

SZOMBATH Rozália

Kék vagon

(Málik Roland emlékére)

Mint még beszélni nem tudó
kisgyerek, majd úgy teszek,
mintha játszanék egy kisvonat felett.

Közben kihullt hajam eldugom
egy kék vagonba, semmi ki ne lógjon,
és nem mondom el soha senkinek.

SZILI József

Séta a Dunához (Klosterneuburg)

Maradt időnk és Dunát látni vágytunk
vonzott a tudat hogy amott a víz
valahol túl és az erdei út
előbb-utóbb odavezet az ár
a tavaszvégi már rég levonult
fák sudarán látszott a vízmarás
penészfehér és szürke vonala
jó hat méterre a fejünk fölött
bejárhattuk a mélyvizi világ
bejárható időből itt ragadt
nyárvégi fák egyenlő magasan
az ár vízszintezőjével jelölt
burkát a fényzön alatt a volt
vízfenék árnyas fövényén taposva
hogy egy lett velünk képzelet s való
fölöttünk hat méterre ott az ár
jól látható egykori szintjele
kettőnkben pedig ugyanaz az ár
a levonult ár egyazon hiánya
a múlt és jelen tömbje ugyanegy
átjárt s megdermedt az az egy idő
az azonosság soha teljesebb
nem lehetett a táj egy metszetével
ezt sejtette a víz alatti lét
érzékeinkben ezt a képtelen
együttvalóságot lét s képzelet
egybecsodva mi voltunk ez is
s maradt időnk közös még évekig

2014-08-20

HORVÁTH Benji

A tizennégyesen

Hiába mégis, nincs mit védekezni,
csak utolér a fergeteg hava,
ami nem volt eddig, az lesz,
és ami volt, belesimul majd abba.

Még tél van, de már most tudod,
rózsameleg tavasz elé nézünk,
tüskéi karcolni fogják bőrödét,
és te nem fogsz meghalni értük.

Csak úgy teszel majd, hogy az unalomból
valami vér is folyjon, álljon össze,
egy pillanatra lepjen el és higgye,
hogy végleg ellepett, a föld sötét öle.

Mert nem tanulsz, csak mész neki a nyárnak,
szétlövőd szélnek kártyaváradat,
kihűlt kávék nyomán cigit tekersz
és bringát, nevetsz, ahogy kinyúl utánad

a könnyű ág, a kéz, és elhagy minden reggel.
Hadd értsék ahogy értik, úgylegyen.
Őszt meg telet játszol nekik felejtésig
és vissza, sziklából bort és pezsgő éjszakákat.

Nincs mese úgysem, ha meg kell add magad.
Ha majd elkap a szem a lendületben
és belesimul a táj a tárgyba,
hiába hágtad üres szívvel, ügyesen.

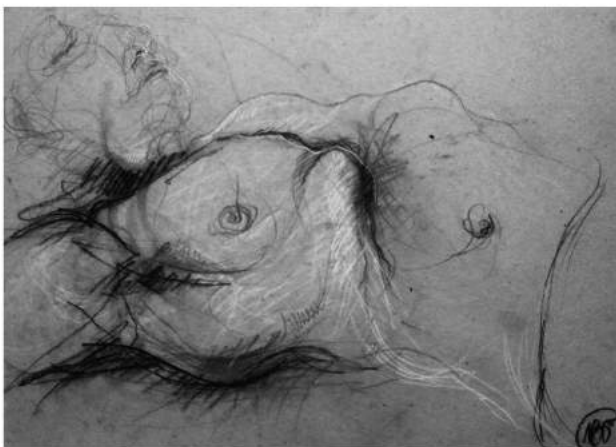
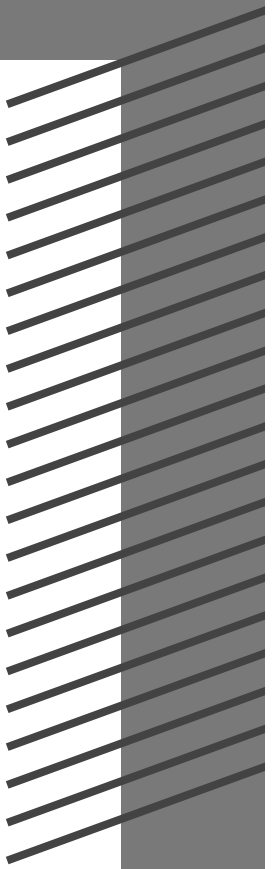
Mert eljön minden, vízőzönnel, tűzzel,
bárhogy is zötyögsz a tizennégyesen.
S ha nem férsz el, hát urambocsá, kicsi a világ,
de ekívül van még számodra hely.

(2014. január 10-17.)

RG16

Az elalvás már könnyebb.
Már csak távoli halandzsa,
ha duruzsol fülembé akarás és ítélet,
a síkon elhajtottam őket.
Ráíttam még egy sört az éjszakára,
kerülget a láz. Felőlem mostmár minden eljöhét,
szemben kivirágzott múlt és mantra,
a titkaimból több lett, több test és barlang
és kamráim lecsendesültek. Nyár múlik lassan.
Ezer éve volt ősz és nem érdekel
ha még belém talál a démon karma,
már jól tudom, a szöveg csak szöveg,
a férfi csak nő, a nő csak férfi,
s az angyal kezében kétélű kard a karma.
Nem vagyok se keresztény, se szerelmes,
se hippi, se buddha, hanem rejtvény,
egy pánc, egy kalóz, egy kimért kurva,
a csendben vad és a vadban csend,
magyarnak román és románnak magyar,
körülmetélt gój, elsőszülött Benjámín, farkas fia,
reggeli gyakorlat, öt, tíz, huszonöt év munka,
egy darab szép és két darab furcsa,
mind egyformán szeretlek és nem tartozom sehova.
Arcom te már nem ismered
és majd a Jóisten tartsa meg
a szélnek szétszalasztott szép jövőket.

(2013. augusztus 16.)

GYÖRE

Gabriella

Kastélykerti alkony (Keszthely, 1810. május 20.)

Hát eltelt végül. Másfél évtized.
A Generális-kaszálón a fű
nem vörösebb, mint Georgikonomban
őszönte a szőlő fürtjei.
Mondják, hogy egy nemzedéket kihagy,
s úgy megy tovább a vágy, a cél, az óhaj.
Kristóf, nagyapám, ha tekint e földre,
úgy gondolom, elégedett a sóhaj.

A birtok teljes – bételt idea.
A kastélykertből a könyvtárra látni.
Amit Nagyváthy végzett – bár nem álltam –
be kell hát látni: bizony nem akármilyen.
Gimnázium, nyolc különböző kar,
s öt év alatt! Ha politika nincsen,
mondjon bármit, meghiszem, segítem,
s ki nem adom útját semmi kincsen!

Nem hittem volna, egykor, ifjúként,
míg hadba álltam, apám ellenére,
hogy egyszer itt lelem majd otthonom,
sem azt, hogy esküszöm zsarnok nevére.
Mégis meglett. Tettem, amit kellett.
Ahogy tettem akkor, nyurga ésszel –
Laczkoviccsal, még Graeven-huszárként,
Theresiánumi késztetéssel.

Bár volt volna akkor foganatja!
Volna ma tiszt is oly, ki ért a szóból.
Hisz birtokainkat sem húzhattuk ki
nyelvünk nélkül a kutyaszorítóból.
Nagyváthy tudta, kell az iskola,
kell saját nyelv és kell az ismeret –
ismerhet mestert, új tant, új hitet,
ki káték tanain nevelkedett.

E gazdatisztek őrzik most Tihanyt,
s őrzik magam szőlejét, erdeit.
Az erdei fenyők sorai közt
lovardámig az utat megteszik.
Az újság írta, hogy Napoleon
elvált, s hamar in újraesküdött.
Ez a Ferenc jó stratégia, de zsarnok.
Az új zsarnoknak új arát lökött.
Byron úszott a Hellészpontoszon,
s forrong a déli Amerika is, lenn –
bár lenne közelebb!... de messze van:
spanyol birodalom, gyilkos finisben.
Az én korom már vén forradalomra.
Másképp igyekszem lenni jobb stratégia.
Sokan mondják, a tudás: hatalom.
Hát legyen ettől jobb ez a planéta.

Martinovicsért nem kár – tőle hányok.
De Laczkovicsot titkon megsirattam.
Már rég szabadok Batsányi, Kazinczy –
szűk otthonukban melegszi a katlan.
Az én dolgom a had, s az iskola –
adtam ötszáz huszárt, és sok forintot.
Ha tehetem, a versnek hamarost
itt, pátriámban nagyobb tért szorítok.

S lesz majd talán, ki szereti a fákat...
elüldögél egy idős tölgy alatt...
idősödön, balladáit megírván,
térdén kapcsos könyv, a könyvön lakat...
s lesz még talán aztán is kor – s lesz zsarnok.
De mindig lesznek, tudom, birtokok.
Jövököt most csak képzelek, nem látok –
sem sok, sem kevés, mit majd itt hagyok.

Akárhogy is: a múltam nem felejttem.
Jövököt építetek intrika-hegyen.
Bécs Bécs marad, ha akarjuk, ha nem.
De óhajom: Georgikon – legyen.

CSIZMADIA Patrícia

nem tudom

álomban fekete termőföld friss káposzta
párod utasítson vissza hetente többször
növe káposztában körben egy réteg kaviárral borított bolognai kukacokkal
ezelőtt és főleg ezután vágyj másokra akik nincsenek a szinteden
vágjuk félbe a káposztát és a kukacos bolognait borítsuk rá a tiszta spagettire
a szcientológusok már az egyetemre is bemerészkednek vadászni
a céged egy másik cégen keresztül fizeti a céget amely egy másik cégen keresztül
fizet ki téged

az adventi koszorú meg nem gyújtott gyertyáit tedd el jövőre
a csapatod két másik csapattal vezeti a ligát
a háborúban az emberek és a disznók is pacalt ettek
nem káposztát

ÁFRA János

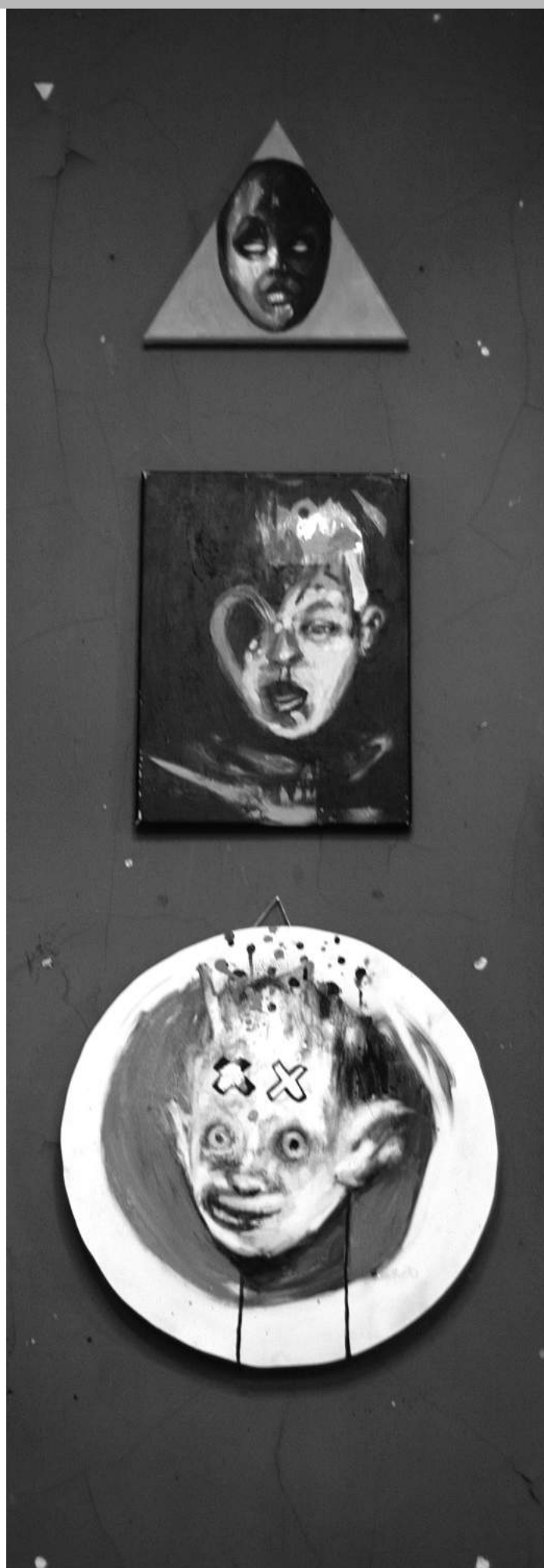
hegesztés

a terítő alatt pusztit adtam neki
ebéd után, aztán együtt vetkőztettük
le a barbimat, hagytam, hogy magához
ölelje a délutáni alvás alatt, én
a puha, zöld maciját kaptam cserébe,
ébredés után az udvaron játszottunk,
akkor történt, az óvoda végébe
szaladtunk, a nagy piros kerítéshez,
nem volt más, csak mi láthattuk
kukucsálva az igazat, hogy odaát,
az ovin túl apró sárkányok élnek,
egy bácsi valami gépet irányítva
szülte és szülte őket, mi meg csak
néztük, ahogy cikáznak a fények,
ott álltunk, és képtelenek voltunk
belátni, hogy többet nem tudunk
majd ugyanott állni, nem nézhetjük
meg újra őket, de jó belegondolni,
hogy együtt szorult össze a gyomrunk

MÁNDOKI György

tegnap

a szél tekinteted
a nap az álmod
a föld nem ébred
tükröd helyett a víz

HUSZKA

Levente

vágás

egy szem fekete négyzetként megfestve.
a tekintet karóhoz kötve – szabadulni akar – ugat, szűkül.
az ablak bevágódik – veszett kéz csapja be.
a huzat ajtót nyit – sötét folyosó húzódik, messze
a végén sikoly – innenső partján kislány guggol
mindig szürkületkor és háttal a szemnek.
pengeként villannak a folyó első fényei.
– nem engedhetjük be.
– de hiszen még el se kezdődött.
a színfalak mögött egy kés, kuncogva, elrohan.

PAPP

Dénes

Béke

A vulkán alszik. Lábánál a feledés folyója
és az élet vize találkozik, medrükben
ölelkezve hömpölyögnek tovább.
Néhányan élményekre vadásznak a parton,
mások emlékekre halásznak a vízen.
Fűzfák és ladikok egymáshoz láncolva
várakoznak a híd közelében.
Sündörgő kandúr a borozó teraszán,
öreg kutya sétál a temető felé vezető úton.
Villanyoszlopra rakott fészekben
egymást üdvözlő gólyapár.
Találkozások a palacsintázó lépcsőjén,
a vasútállomás jegypénztára előtt.
Szerelmi vallomások gyűjteménye
romos raktárépület falán.
Vadles a bozótos hegyoldalon,
ablaka előtt elszórt kukoricaszemek.
Egy éppen elhagyott tisztás, lassan kiegyenesedő
fűszálaival, földbe szúrva egy kérgétől megfosztott
száraz ág, két frissen rávéssett név, szemben a nap.

PANYI Zita

Rendszerint Héra

Jéglő kéken vetkőzöm, most először.
Kérnek a körmök, barbár pillák
hallják, szívják hálám, vajúdó gőzöm.
Enyhítem őket, mivel sivár

együgyűséggel törvénylik meg gyötört
gyarapodásunk. Gyarló imánk
kacagósat térdel a göröngyökön.
Szégyenre nyitok kaput... kinnál

beljebb férjen mind, tagadó, ölelő,
ki pásztáz, sajtol, kiváj! Ahogy
Te... úgy lássák gáttalan élvezésem.

Semmim maradjon. És tartson öklelő
szerelmük távol önmagamtól,
hogy bronzhangú, hazug szavakban éljek.

VITUS Ákos

Orvosság

Egy üveg szex, egy galamb,
másik élet,
remélem, nem török el semmit.
Valamit eltörök, remélem.

Egy üveg szex, egy disznó,
untig
kefélek magamban, lassan
elkések megint, és megint, és megint.

Egy üveg én, meg egy nyú
úszunk,
lebegünk, nézünk, mi fasz van,
ne ijedj meg, vörös hab, zaj.

Egy üveg szex, csak ennyi
volt ez a pár év,
másnapos
fejünkről hámlik az arcél.

TURÁNYI Tamás

Veszett róka

Mielőtt végképp menekülőre fognám,
még elhelyezem a köríves rúgást
a napolaj-automatán, az elolthatatlan
Békásmegyeri strandon.

Tél van, nyoma sincs a biztonsági szolgálatnak,
kerítésen átugrani csupán adventi kunszt,
nézem a medencét, ahol úsztál velem,
nincs benne víz,

nincs benne pardon.
Úszni úszok most is, megúsznám,
de nem lehet.
Ruanda, Srebrenica, Nyitra, Tétény, Újcsanáros –

én mindenütt csak öltem.
A szögbelövő pisztoly már üres,
tik-tak, idő van, de nagyon.
Jön, kattog mögöttem.

Adj még rumot, Darby!

(„Ezek voltak az utolsó szavai”, nyögött Morgan)

Nemet a puskacső-ízű sörökre, nemet a bázisdrog kannásborra,
(mosdatlan cselédlány, ágyba cibálható, lámpasoltás után),
nemet a vodkakilapácsra, mert nem orosz módra ittalak,
uborkaharapásra csak zengő érc és pengő cimbalom vagy,

és nemet rád is, az áramütötte, hamiscsók konyakra,
utánad sajnós köpnikell, köpnikell.
A keselyű a mosdókagyló szélén, ahová ültettem,
krátterszemmel ügyel, egy-egy könyvvel csevegek,

hogy ne is lássam, jaguár, február, hétfejű varánusz,
micsoda faunát hord felém a másnap – rumot ide!
Poharanként másfél méter szögesdrót, pinaillaitú,

vén óceán, mint rendesen, az első halál után,
nem kell tudnom a konkrét történetet, hogy a logikai sort
felépítsem, a szeretőd vagyok, nyitva van a szám.

SZEIFERT Natália

Rend

Élő univerzumot építek magamból, azonos vagyok mindennel, ami körülvesz, legutolsó sejtemig kötőanyag és katalizátor, atomonként szülöm a régi világra ezt az újat, ami éppenséggel mindenben azonos lesz azzal, ami körülveszi, és várom, végül kik állítják majd helyre a régi rendet egy erőteljes, biztos mozdulattal, úgy, ahogy sírkövet szokás beütni a fejfa helyére, legfeljebb néhány évtizedre szólót, arrcal az örökkévalóságnak.

kabai lóránt

„a »majdnem« tényleg majdnem mindenre jó...”

lesz egyszer egy nagy levegő,
amit megszeretsz,
majd el is kívánsz valakitől,
ha egy férfi, akkor egy nő,
nincs „bűnös”,
csak örökös vágy,
szüntelen körögted forog,
nincs „éden”, de sem „kelet”,
fordulj ki, kis barátom,
fordulj be, ahogy a nóta mondja,
de sajnálnod sincs mit,
hiszen fénykor nem is volt,
kérdés annál inkább,
de gyorsan odébbálltál,
nehogy újra előkerüljön,
csak üdvözölnek a saját katasztrófában,
mert megtisztelő, hogy odamentél,
és van az a nagy levegő,
megszeretted, elkívántad,
beszívod, tüdőd tüzétől eltelik,
a buli ott van, ahol te,
de beszorul a cirip a tücsökbe,
a túlélés voltaképp a legnagyobb bűn,
és van abban valami virágzó tehetetlenség,
ha valaki egyszer csak egyes szám harmadik személyben
kezd el beszélni magáról,
nincs bennem szeretet, de sem boldogság,
álomban nem működött a space a klaviatúrán,
és minden, amit egybeírtam, összeragadt teljesen.

BÉKI István

Örökség

Gúzsba kötött,
csonkolt test, lélek,
torzó lény.

Vereség, veszteség,
önostorozó vezeklés életen,
életeken át.

*Megdagad a nyelv,
szájpadláshoz tapad.*

Ami marad:
fojtott, sípoló sikoly,
végtag nélküli kezelhetetlen,
riadt csont-csecsemő.

Sebzett,
magára maradt ember.

ZEMLÉNYI Attila

necro

ha meghalsz, meghalsz,
de akkor is meghalsz, ha nem halsz meg.
nincs levegő, meghalsz,
nincs víz, meghalsz,
nincs tűz, meghalsz,
nincs mit enned, meghalsz,
nincs mit tenned, meghalsz,
nincs net, meghalsz.
nincs Föld, Erdő, Isten,
nincs Fény, Fény, Fény,
nincs társ, meghalsz,
nincs gyerek, meghalsz,
nincs család, meghalsz,
kincs ami nincs, meghalsz,
nincs könnyed, meghalsz,
nincs könyved, meghalsz,
egy életed, meghalsz,
egy halálod , meghalsz,
ha élsz, meghalsz,
ha nem élsz, meghalsz,
nincs választásod, meghalsz,
kisebbségben meghalsz,
semmibe vesz, meghalsz,
nem lát, meghalsz
nem látod, meghalsz,
nem vagy fent, meghalsz,
lent vagy, meghalsz
nem szeret, meghalsz,
nem szeretsz, meghalsz,
aláznak, meghalsz,
rekesztenek, meghalsz,
egyedül, meghalsz,
pénz nélkül, meghalsz,
tér nélkül, meghalsz,
erő nélkül, meghalsz,
térerő se, meghalsz.
beteg vagy.
te is meg a világ is.
a sátán
műremekei:
shakre vala nojti
krivala nojti, krivala nojti,
kabarabajtuszi,
alekriba, bajtutu
alekriba!
és annyi.

NYILAS Atilla

A hindu Pilinszky

Dukay Nagy Ádám (1975–2017)

Nagy volt a rezsije. A budapesti bérlemény s az azzal kapcsolatos költségek, a gyerektartás és amit még azon felül juttatott imádvá szeretett lánya édesanyjának, az ital és a drogok, a bérautó, hogy valahogy hazajusson a hosszúra nyúlt kocsmai esték után, és ennie is kellett olykor valamit. Vegetáriánus volt, jó néhányszor elsütöttük azt a viccet, hogy a vodkájához, ahogy ő hívta, az átlátszóhoz kihozott citromkarika a vacsorája. Zsidó származású, a kereszténység számos megnyilvánulását mély szimpátiával figyelő, és ha igaz, Krisna-tudatú hívő volt. A törzshelyünkkel szembeni boltban néha vett egy kevés sajtot. Szóval kellett a pénz, annyi kellett, amennyit kritikaírással, művészinterjúkkal, könyvszerkesztéssel, az írói lét napfényesebb tevékenységeivel nem tudott megkeresni. Maradt a bulvár, ami az ő igényességétől, komolyságától és érzékenységétől annyira távol állt, amitől irtózott, de ráfanyalodott, írta névtelenül vagy álneven a felületes cikkek hosszú sorát. Egyszer olvastam egy ilyet, már nem is emlékszem, miről szólt, talán csőtörésről, és még a többszörös áttétel ellenére is kihallani véltem belőle írói hangját. Sok mindent elvállalt, szerkesztett oldalt, ügyelt, korrektúrázott, helyszínre ment, írt a legkülönbélebb lapokba, és hogy ezt bírja, az alvás néhány óráját leszámítva szinte folyamatosan innia kellett, ami drága volt, és ezért még többet kellett írnia.

Bulvárszövegeinek folyókilométereivel állt szemben, ahogy Hérakleitosznál mindennek ellenértéke a tűz, az a Pilinszkyével rokon szükségszerűség és sűrítettség, ami késői líráját jellemezte. Három verskötete mintha három költői korszak lenyomata lett volna. Első kötete, a poétikus című *Szobrok az esőnek* – jellegzetes elsőkötet, a költői hang próbálgatása. Hozzá képest döbbenetes erejű a második kötet, a *Hosszú eltáv* – igazi versek sajátos, Dukay Nagy Ádám-os hangvétellel. És tudott ezen még egyet csavarni, saját költészetét szűrve, ülepítve és sűrítve, aminek eredménye harmadik kötete, a *Titokbhakta* második verscsoportja, mely ugyancsak a *Titokbhakta* címet kapta (tőlem, én vagyok a kötet büszke szerkesztője). Ebbe a csoportba kerültek azok a versek, amelyek Dukay Nagy Ádám legjellegzetesebb tagolási módján 4 x 3 sorból állanak, és letisztultságukban tényleg a szerző rajongva szeretett költőjével, Pilinszkyvel, ahogy olykor ő emlegette, „Jancsikával” vetekednek. Csakhogy míg Pilinszky letagadhatatlanul a keresztény kultúrkör költője, Dukay Nagy Ádámot egy-egy finoman elejtett motívuma s a versei háttérében felsejlő világkép a hinduizmushoz (is) kapcsolják.

A *Titokbhakta* csoport darabjaiból nagy vonalakban évszakonta született egy. Szerzőjük jellemzően olyan papírra gépelte őket, amelynek a másik oldalán már volt valami (igyekezett védeni a fákat). Alaposan kivárt, mielőtt előhúzta volna a két- vagy négyrét hajtogatott lapot zakója zsebéből. Volt, hogy tréfásan előkészítette öngyújtóját is, hogy ha negatívan ítélem meg, úgymond rögtön lángra lobbanthassuk a kéziratot. Őutána én voltam verseinek első olvasója. Olvastam, és láttam, hogy valami sajtóságon jó van az asztalunknál. Azt inkább csak sejtettem, hogy ha ezek összeadódnak, valami nagyszerű kerekedik ki belőlük, de azt nem tudtam, amire ma már hajlok: hogy a *Titokbhakta* csoporttal a szemem előtt készült a XXI. század magyar lírájának egyik csúcsteljesítménye.

NYILAS Atilla

Szili József (1929–2021) és a Bruthalia Alkotókör (1990–)

Tamás Róbert szépen elbeszélgetett Szili Józseffel a budapesti Bambi eszpresszóban.

Zemlényi Attilát tanította a Miskolci Egyetemen. Állítólag egy vizsgálója abból állt, hogy Szili tanár úr megkérdezte tőle, tudna-e valamit idézni Tompa Mihálytól. Zemlényi nem jött zavarba, már szavalt is: „Nem látni a napnak keltét, enyészetét, / Nappal féléjszaka; éjjel pokolsetét!” Erre jelest kapott, és elmentek meginni egy kávé. Szili tanár úr volt Zemlényi szakdolgozatának konzulense. Később, amikor Zemlényi volt a Műút folyóirat főszerkesztője, többször is adott nekik anyagot (verset vagy fordítást), s 2014-ben ő nyerte el a Műút nivódíját szépirodalom kategóriában.

Béki István így írt egy elektronikus levelében: „Ültem veled egy asztalnál. Hétszer elmesélte egész életét. (A még nem lezártat.) (...) Ültünk egy taxiban. Mentünk kocsmából – kocsmába. A negyedik könyvemről írt. Csak nekem, csak jót, csak én olvastam. Jólesett, nagyon.” Békinek verset is ajánlott (*A jelenés a hegyen* címűt).

Bozsaky Dáviddal is ült egy társaságban, talán mellette, ha jól emlékszem, Zemlényi Attila *Csonthéj* című kötetének budapesti bemutatóján, a Kis Présházban.

kabai Lórántot szintén tanította a Miskolci Egyetemen, kabai előadására és szemináriumára is járt, sőt negyedévben is látogatta előadásait, amikor már nem szerepelt ez a tanrendjében. Egyetemi szobájukban olykor fölkereste Szili tanár urat, amikor lyukasórája volt, beszélgetésre vagy – több ízben – közös hallgatásra. kabai szakdolgozatának nem konzulense, hanem opponense volt. Ő vette fel doktori képzésre. Költeményei rendezése idején, amikor elküldte kabainak elhunyt feleségével kapcsolatos, *Zsóka-versek* című ciklusát, Lóri a felét megtartotta a Műút számára, másik felét szétküldte két további lap szerkesztőinek. Valahogy így kezdődött Szili József publikációinak sorozata a Műútban kabai szépirodalmi rovatszerkesztősége alatt. S ő gondozta Szili József *Hogy hogy vagyok...* című önálló kiadványát, amely a Műút Dúló című digitális mellékletének 16. számaként jelent meg. Sokat emlegette Jóska, hogy egyszer, amikor Lóri túllitta magát, hazakísérte.

Szepessy Ákost, úgy emlékszem, fölkerestük Jóskával Budán, Bartók Béla úti kocsmájában, a Gdańskban, aznap, amikor Tallér Edina egyik darabját néztük meg a közelben.

Mándoki György így emlékezett meg róla: „(...) egyike öt tanáromnak, akiktől tényleg tanultam valamit, jelesül: távlatot. (...) És mikor Lea kiszambázott a szemináriumról, sáljának tekergetése közben biztosítva róla, mennyire sajnálja, hiszen ez a kedvenc órája. Mielőtt folytatta volna, vállát, szemöldökét vonva, eresztve : »Ilyen bókokat kap az ember... Mikor már nem tud velük mit kezdeni«”.

Turányi Tamás sokszor találkozott vele a Bambiban. Egy ízben, amikor Szili József arról mesélt, hogy ő jelen volt egy olyan alkalommal, amikor Szabó Lőrinc felolvasott, és elsírta magát a saját versén, Turányi fogott egy papírzsebkendőt, és megtörölte Jóska szemét, amin jót nevettek. Turányi ott volt Jóska temetésén.

Málik Rolandot is tanította. Málik egyszer kifakadt órán, azt mondja meg inkább, Nagy Sándor, a hadvezér írt-e verseket, mire Szili tanár úr azt felelte, „Nagy Sándor aranyos foglalatban mindig magával hordozta Homéroszát. Ez pedig sejtet valamit” (Sz. J.: *Málik Roland tengere*, Bruthalia No 16). Jóska ott volt Roland miskolci temetésén. Később följánlott és biztosított évi százezer forintot a Málik Roland-díj kiadásához.

Horváth Benji: „Nekem az volt nagyon megrendítő a tanár úrban, hogy képes volt a költészetét innoválni ilyen idős korban is, fiatalos erővel és energiával, új lendülettel. Nagyon jólesett vele lenni, őt hallgatni, beszélgetni vele minden alkalommal, még ha ezekből az alkalmakból nekem már kevéshez volt is szerencsém.”

Jómagam is jártam mind előadására, mind szemináriumára, egy időben pedig heti rendszerességgel látogatója voltam egyetemi szobájukban. Első kötetemhez lektori jelentést írt, részben ennek köszönhettem megjelenését. Szakdolgozatom írásakor ő volt a konzulensem. Írt kötetemhez fülszöveget, pályázatombhoz ajánlást, mutatta be kötetemet. Éveken át találkoztunk keddenként a Bambi eszpresszóban. Egy ízben meghívott libasültre, és nekem adta a bundáját. Ajánlottunk egymásnak verset. *Verskazal* című kötetében – a záróciklus kivételével – én határoztam meg a szövegek sorrendjét, *Zenétlen zene* című verskötetének pedig hivatalosan is a szerkesztője voltam. A temetésén a ravatalozóban elhangzott három beszéd közül én tartottam a harmadikat (szövege másnap megjelent a Műút portálon).

Nem tagadom, eljátszottam a gondolattal, hogy Jóskát bevegyük az Bruthalia Alkotókörbe, de aztán arra jutottam, ezzel talán nem kellene meghurcolni fényes nevét.

Téglás István (1974–2020)

A művészetet vallásként értelmezte.

Alkotótársai, festőművészek, zenészek, filmesek szent forrásként tekintettek rá és mélyen megmerítkeztek benne.

Fundamentalista, az alapokhoz visszatérő alkotó volt. Újra felfedezte, amit a huszadik századi izmusok a sutba vágtak. Komplex kompozíció, realista gyökerű absztrakció, tobzódó színek, természetes formák, sikoltó feszültségek, biztos egyensúly ismét egymásra talált műveiben.

Alkotásainak mély mondanivalója, akárcsak ahogy a kaleidoszkópot forgatjuk, a sűrűn használt szimbólumok révén újabb és újabb értelmezhető megfejtést tár elénk. Szobrokat festményeket és embert faragott, az érzelmek izzásában élő ember sorsáról, szenvedéseiről és végzetéről. A munka iránti alázatossága a vésőnyomok és ecsetvonások részleteinek tiszteletéig terjedt. Szobraiban kiteljesedhetett ez a filozófia és utolsó festői periódusában közérthetővé is tette a fundamentalizmus lényegét.

Tégla lerakta az alapokat. Festőművész barátai apostoluknak nevezték. Ki volt Ő?

Örök jelet vésett bőrünk alá mint egy képi imát, ami életünk végéig irányít. Mágusnak tartották, mert rengeteg ember szemét felnyitotta.

Tetoválásai talizmánként égtek a bőrbe, a szívbe és viselőinek új utakat nyitott.

A totemek nyelvét, beszélte, önmagát festette és faragta szobraiba. A harcoló farkast, a szárnyaló sast, a szikrázó fönixet, a varázslatos kaméleont, a szeretetteljes malackát.

Gyermek volt, aki egy körtefa tetejére menekült a vadul tomboló világ elől. Éteri tudását itt a lombkorona szinten szerezte. Megadatott neki hogy ezt a körtefát, amin gyermekkorában üldögélt megfaragja, de csak ennyi.

Mégis új művészetet teremtett!

Bozsaky Dávid

BODROGI Csongor

November vége tájt

November vége tájt, ha vasárnapokon
Belém kúszik a téj, s dalomba belekedrog,
Már kérdem hinni azt, hogy valakire várok,
És egyre többször elgondolkulom.

A télre gondolok talán, és sok talány
Kezd mocorogni lent, s a lámpák fényein túl
Sok furcsa alak, s csend, a fény felé elindul –
Béniult hangként a néma éjszakán.

És mégis, szép is ez, az ordas, nagy hideg,
Mely nemcsak éjszakára, reggelemre is lép,
Hogy elfeledjek mindent, s símulgassam ismét
Lábam alatt a korgó lépteket,

És elmerengve bensőn furcsa titkain,
A villamos, ha nem jön, févára várakozzan,
És elrejtsem egy belső, kőkemény dobozban,
Ha megakadt a szemem valakin.

[2000. XI. 26.]

NYILAS Atilla

Táltoshalál

2009. április 24., délután öt órára jár az idő. Napközben kiment a fejemből, de most váratlanul eszembe jutott, úgy látszik, a pálinkáról, amit húsvétkor tettem a dohányzóba kerámia edényben, és van még belőle, az álom, amelyre reggel felé ébredtem: azt álmodtam, hogy Béki István meghalt. Nem voltam ott a halálakor, csak a híre érkezett. Mintha sok ember lett volna körülöttem, talán épp egy Béki-performanszra várva. Valami olyasmit gondoltam álmomban, milyen kár, hogy ő, aki testi épségét újra és újra kockára tette művészetével, ha már egyszer halálos baleset érte, nem tudta halálát egy performanszban életműve részévé avatni, amikor megtudtam, hogy tévedek, mert pontosan ez történt: bár nem előre eltervezett eleme volt, mégis egy nemrégiben lezajlott performansz csúcspontján érte a halál.

Borotvált feje szelíden előrebiccen, és szárnyra kapnak elszabadult versei.

Varázsigé

Patroklosznak

Ha ő hal meg előbb,
akkor te még élsz.

Ha te halsz meg előbb,
ő életben marad.

Ha együtt,
akkor boldogan.

Sebezhetetlen,
akinek barátja van.